

СЪНИ, мн. 1. Жилая постройка; дом, дворец, палаты. А се уставъ Ярославль о мостѣхъ ... [мостить] ильиньцамъ до Матфѣева вымоля ... а витковлянамъ до Клемя(ти)ныхъ съныи [вар. XV в. сънеи]. Княж. уставы, 150. XIV в. ~ XII в. (1068): Изяславу же съдящю на сънехъ с дружиною своею, начаша прѣтися со княземъ стояще долѣ. Лавр.л., 171. 1377 г. Государь пожаловалъ, велѣль ему ту двадцать три чети [поместья] продать въ вотчину ... а приказалъ государь имянно, въ сънехъ въ заднихъ. АЮБ II, 420. 1631 г. Генваря въ 1 день обѣдалъ у патриарха паша въ сънехъ большихъ; на земли пос<t>ланы ковры во всю палату и подушки цвѣтные и завѣсы. Арс.Сух. Проскинитарий, 59. 1651 г. || Место судебного разбирательства на княжеском дворе (в Новгороде, Пскове). Передъ господиномъ псковскимъ Ярославомъ Васильевичемъ ... и передъ соцкими на сънехъ, стоя на судѣ игумень Тарасеи Богородицкой Снетные горы и всѣ старцы снетогорские. Гр.Новг. и Псков., 326. XVI в. ~ 1483 г. А кнѣзь и посадникъ на вѣчи суду не суд<я>ть, судити имъ у князя на сънехъ, взираа въ правду по крѣстному цѣлованью. Псков.суд.гр., 1 об. XVI в. ~ XV в. Ц е р к о вь на сънѣхъ — церковь въ домѣ архиепископа, митрополита, во дворце князя, царя, короля. (1362): Того же лѣта постави архиепископъ новгородский Олексий церковь камену святое Рож(д)ество на сънѣхъ и св(я)ща ю самъ съ игумены и съ попы и со крилошаны Святая Софья. Рог.л., 73. XV в. Началнои костель въ полатахъ королевскихъ, сирѣчъ на сънѣахъ зѣло великъ и пречудно укарашенъ. Козм., 191. 1670 г.

2. Проходное неотапливаемое помещение въ единой системе жилыхъ или служебныхъ строений. Сѣй же слышавъ, скоро приде ис келия въ проость, еже ес<t> сени, и се свѣт велии осѣни сѣтого. Ж.Серг.Р.Епиф.², 133. XVI в. ~ 1418 г. Отъ воротъ съ двора къ верхнимъ житъямъ крыл<я>цо съ уступомъ каменное, съ того крыл<я>ца съни верхние передние, а въ сънѣахъ чюланъ деревянной, въ нихъ же 3 окна, двери, у оконъ затворы и рѣшотки желѣзныя. ДАИ XII, 283. 1685 г. Въ Хлебенной улицѣ хоромного строения: горница на жиломъ подклѣтѣ, съни о трехъ житъяхъ, въ верхнихъ сънѣахъ чюланъ дошатой, въ нижнихъ сънѣахъ два чюлана дошатыхъ, крыльцо дощатое во всѣ съни. Д.Шакловит. I, 1072. 1689 г. || Помещение между крыльцомъ и жилыми комнатами. Въ горнице, и въ комнатахъ, и въ сънѣахъ и на крыльцахъ всегда бы было чисто и рано и поздно. Дм., 93. XVI в. (1298): Загорѣвшася во Тфери съни

княжии, весь дворъ его, а князю спящу; не учю же никто отъ спящихъ въ сънѣахъ тѣхъ огня, а бѣ множество ихъ. Моск.л., 158. XVI в. || Коридоръ между двумя жилыми помещениями. Горницу вели поставит<я>, противъ тои горницы другую, а промеж ими вели оставить места на сени пяти сажень или шти. Переп. Безобразова¹, 29. XVII в. Съни на бѣ рѣжныи — сени съ видомъ на реку въ царском дворце Московского Кремля (?). (1433): Миръ свѣль [между великимъ княземъ Василиемъ Васильевичемъ и Юриемъ Дмитриевичемъ] Семенъ Ивановичъ Морозовъ ... Василий да Шемяка [дети Юрия Дмитриевича] ... убила Семена Морозова въ набережныхъ сънѣахъ. Ерм.л., 147. XV в. || Переходъ между жилыми и хозяйственными помещениями. Горница да повалуша, а межъ ихъ съни; да изба, да мылья. Заб.Дом.быт., I, 441. 1579 г. Келья келарская столовая, противъ клеть, промежу ими сени, а въ сънѣахъ два чюланы; келья въ углу сънми; келья на монастыри и съ клетью, промежу ими съни; сараи саннои. Гр.Дв.І, 735. 1635 г. Съни проходныи — сени, имеющие выходъ на улицу и во дворъ. А какъ патриархъ [иерусалимский] пошель отъ государя изъ полаты, и провожали патриарха бояре и оконничие и думные люди въ проходные съни. Кн.зап.Моск.ст.ІІ, 455. 1649 г. Две горницы на жилыхъ подклѣтахъ, межъ ими съни проходная, два крыльца. Д.Шакловит.І, 1068. 1689 г. || Пристойка передъ входомъ въ церковь; притворъ. Ожидай и мене къ себѣ ... стани вѣхъ храма предъ сенями. Девг.д., 139. XVIII в. ~ XI-XII вв. || Пристойка передъ входомъ въ бани. На дворѣ хороши... онъбар з закромы, баня сънми, да [въ изд. а] сениница, а дворъ горожень заметомъ. Кн.прих.-расх.Бог.м., 83. 1684 г. На заднемъ дворѣ [княжеского дворца въ Коломнѣ] погребъ походной, мылья сънми, сънникъ на подклѣтѣ мастерской. Заб.Дом.быт., I, 439. 1577 г. || Помещение передъ каютой на корабле. Первои стругъ новой ... да въ немъ чердачного строения четыре чердака ... съни передние въ два яруса косячевыхъ, длина мѣрою трехъ аршинъ ... да снутри чердаковъ и съ переднихъ съней на палубу лѣсница, да отъ гребцовъ съ носу струга на палубу жъ лѣсница. Ворон.а., 286. 1681 г. || Комната для ожидания, приемная передъ главнымъ служебнымъ помещениемъ. Велел паша Ивану, вышел ис полаты, и посидети передъ полатою въ сенехъ, доколе Селим-Салтан выдет въ выходную полату. Ст.сп. Новосильцева, 78. 1570 г. Курфистъ велѣлъ двери <я>, чтобъ тѣмъ, которые въ сеняхъ передъ Розрядомъ стоятъ, бывало видимо и слышано, что въ Розряд(е) (д)ѣлаетъ